

Tilskud
J.nr. NST-300-00073
Ref. KRPET
Den 17. juni 2016

Høringsnotat til udkast til bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning

Bekendtgørelsesudkastet var den 1. april 2016 til den 29. april 2016 i offentlig høring hos en kreds af myndigheder, organisationer m.fl. I samme tidsrum lå bekendtgørelsesudkastet på høringsportalen.

Bekendtgørelsen udgør sammen med EU's Landdistriktsprogram 2014-2020 det juridisk/administrative grundlag for tilskudsordningen til privat skovrejsning.

Der er modtaget høringssvar med forslag og kommentarer fra følgende: Dansk Skovforening, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danske Gartnerier og Friluftsrådet.

I dette notat gennemgås indledningsvis en række punkter på tværs af de indkomne høringssvar under følgende overskrifter:

1. Ændring af formål og fokus for tilskudsordningen (kvælstofreduktion)
2. Sideløbende høring af bekendtgørelse og vejledning
3. Tilhørsforhold til Landdistriktsprogram
4. Ophør af indkomstkompensation
5. Løvtræskrav
6. Krav om pesticidfri drift og skånsom jordbearbejdning
7. Prioriteringskriterier
8. Offentlig adgang i skove under 5 ha
9. Øvrige bemærkninger fra Naturstyrelsen

Herefter gennemgås i skemaform de bemærkninger og synspunkter fra de enkelte høringssvar, som er af mere teknisk/faglig karakter i forhold til de enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen.

Ad. 1. Ændring af formål og fokus for tilskudsordningen (kvælstofreduktion)

Dansk Skovforening, Landbrug & Fødevarer samt Danmarks Jægerforbund adresserer det ændrede formål og fokus i tilskudsordningen.

Dansk Skovforening kvitterer for, at det er lykkedes at bibeholde skovrejsningsordningen, om end med et andet formål. Dette ændrer imidlertid ikke de fremtidige skoves gavnlige effekt på træproduktion, CO₂-binding m.m.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at skovrejsning kan anvendes som et frivilligt kompenserende tiltag i forhold til reduktion af kvælstof. Landbrug & Fødevarer understreger vigtigheden af, at projekterne placeres der, hvor det giver den største reduktion til kystvande

eller grundvand, ligesom det skal sikres, at der gives mulighed for at anvende virkemidlet de steder, hvor der er behov for det. Landbrug & Fødevarer anfører, at det er relevant at huske, at skovrejsning også kan have en række positive effekter udover kvælstofreduktion. I det omfang det kan forenes med formålet, bør der også sættes fokus på skovrejsnings naturmæssige værdier. Hvis der kan opnås synergier mellem flere forskellige formål, bør dette tilstræbes.

Danmarks Jægerforbund finder det positivt, at der er foretaget ændringer i bekendtgørelsen med henblik på, at gøre tilskudsordningen simpel og lettere at administrere.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen tager de positive bemærkninger omkring det ændrede formål og fokus til efterretning. Styrelsen er enig i, at de fremtidige skove også vil bidrage på øvrige positive parametre og har flere naturmæssige værdier, end der fremgår af formålet med tilskudsordningen. Bekendtgørelsen om tilskud til privat skovrejsning er tilpasset således, at den medvirker til at understøtte implementeringen af Fødevarer- og landbrugspakken. Synergier i forhold til andre formål end kvælstofreduktion er bygget ind i prioriteringskriterier og ordningens opbygning.

Ad. 2. Sideløbende høring af bekendtgørelse og vejledning

Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer giver udtryk for, at det virker uhensigtsmæssigt, at vejledningen til tilskudsordningen ikke er i høring på høringsportalen sammen med bekendtgørelsen, da en række centrale pointer er beskrevet i vejledningen og ikke i bekendtgørelsen.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen opfatter bekendtgørelsen som den naturlige genstand for en offentlig høring. Vejledningen kan derefter udarbejdes på baggrund af bekendtgørelsen, der har været i offentlig høring. Det er til hver en tid muligt at henvende sig til NST for opklarende spørgsmål omkring de uddybninger, der må forventes i vejledningen..

Naturstyrelsen bemærker, at Skovrådet har haft vejledningen i høring. Skovrådets medlemmer er indstillet af forskellige interesseorganisationer, herunder Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer. Styrelsen vil også fremover sende vejledningen i høring hos Skovrådet. NST bemærker, at der i indeværende år har været en ekstra tidsforskydning i de to høringer grundet større ændringer i ordningen.

Ad. 3. Tilhørsforhold til Landdistriktsprogram

Landbrug & Fødevarer påpeger, at der er mange uklarheder i bekendtgørelsen som følge af, at bekendtgørelsen og vejledningen på en lang række punkter ikke forholder sig konkret til, at tilskudsordningen er en del af udmøntningen af det danske landdistriktsprogram, og ikke anvender almindelig anvendt terminologi under landdistriktsprogrammet. Landbrug & Fødevarer bemærker, at det bør fremgå af den indledende bekendtgørelsestekst, at ordningen hører under det danske landdistriktsprogram. Endvidere bemærkes, at det vil være en fordel, hvis ordningen i højere grad ligner de øvrige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet, der for de flestes vedkommende hører under NaturErhvervstyrelsens ressort, da en lang række forpligtelser er fælles for alle

landdistriktsordninger. Landbrug & Fødevarer opfordrer Naturstyrelsen til at gå i dialog med NaturErhvervstyrelsen omkring design af ordningen.

Naturstyrelsens bemærkninger

Efter bekendtgørelsesudkastet har været i offentlig høring, har det givet anledning til en revurdering af bekendtgørelsen, herunder ændring af den indledende tekst, hvoraf hjemlen til at fastsætte bekendtgørelsen fremgår. Som følge heraf er der også foretaget præciseringer af enkelte bestemmelser.

Naturstyrelsen har også ændret i systematikken i bekendtgørelsen. Overordnet er der ikke ændret på indholdet af bestemmelserne men ændret i enkelte af bestemmelsernes placering. Som eksempel herpå er kapitel 2. Kapitlet er opdelt således, at det på en mere klar måde fremgår, hvad der er støtteberettigelseskriterier, forpligtelser, andre forpligtelser og prioriteringskriterier. Det har betydet, at enkelte bestemmelser er blevet flyttet. Der er således blevet flere bestemmelser, og som følge heraf er de enkelte paragrafnumre blevet konsekvensrettet.

Naturstyrelsen har på den baggrund foretaget ovenstående justeringer i bekendtgørelsen. Tilsvarende ændres opbygningen af vejledningen, så den ligner de øvrige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet.

Der er og vil fortsat være en løbende og tæt dialog mellem Naturstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen, så ordningen også fremover kommer til at ligne de øvrige ordninger under Landdistriktsprogrammet.

Ad. 4. Ophør af Indkomstkompensation

Landbrug & Fødevarer, Dansk Skovforening og Danmarks Jægerforbund bemærker alle, at det er beklageligt, at muligheden for at yde tilskud i form af tabt indkomstkompensation tages ud af bekendtgørelsen. Dette vil gøre ordningen mindre attraktiv for landmændene.

Landbrug & Fødevarer og Danmarks Jægerforbund hæfter sig ved, at der i stedet kan ansøges om grundbetaling til arealerne, hvilket er positivt. Det bør dog fremgå af bekendtgørelse og vejledning, hvilke betingelser der skal være opfyldt for dette.

Dansk Skovforening anfører også muligheden, at der i stedet kan ansøges om grundbetaling til arealerne. I den forbindelse anføres det, at en sådan – i princippet evigtvarende – grundbetaling vil være meget uheldig, da de økonomiske rammevilkår så vil variere de enkelte skove imellem afhængig af etableringstidspunkt og geografisk placering – og om de er direktivimplementerende eller ej.

Naturstyrelsens bemærkninger

Anvendelse af indkomstkompensation vil reducere ordningens kvælstofeffekt, idet indkomstkompensationen fragår bevillingen. Dertil kommer, at Naturstyrelsen ikke har anvendt muligheden for at yde tilskud til indkomstkompensation siden 2006. Tilskudsmodtager har i stedet kunnet ansøge om grundbetaling i en afgrænset periode efter undtagelse i RFO 1307/2013 kendt som artikel 32. Med den nye bekendtgørelse og det ændrede formål får projekterne indenfor delvandoplande med indsatsbehov for kvælstof status

af direktivimplementerende. Dette medfører, at den tidsmæssige afgrænsning af perioden med mulighed for at ansøge om grundbetaling bortfalder. Ændringen forudsætter, at vandplanerne vedtages. Styrelsen er opmærksom på, at artikel 32 som udgangspunkt kun er gældende for den nuværende programperiode 2014-2020. Der er ikke nogen garanti for muligheden for at kunne ansøge om grundbetaling efter denne programperiode.

Grundbetaling uden tidsmæssig afgrænsning forudsætter, at aktiviteten er direktivimplementerende, og bekendtgørelsen er derfor ændret således, at der prioriteres i forhold til beliggenhed indenfor delvandopland med kvælstofreduktionsmål – og ikke hovedvandopland. Som følge heraf er bilag 1 også ændret. Begrundelsen for denne ændring er, at der vil kunne opstå tilfælde, hvor et skovrejsningsprojekt ligger indenfor et hovedvandopland med reduktionsmål, men hvor det på delvandopland ikke er et reduktionsmål. Hvis dette er tilfældet, vil projektet ikke være vandrammedirektivimplementerende og der kan således ikke opnås ret til grundbetaling uden tidsmæssig afgrænsning. Derfor er der foretaget denne ændring, så prioriteringen sker på delvandoplandsniveau med kvælstofreduktionsmål, som vil være direktivimplementerende. Ansøger vil dermed kunne opnå ret til grundbetaling uden tidsmæssig afgrænsning.

Betingelserne for ansøgers mulighed for grundbetaling til arealerne, vil ikke fremgå af bekendtgørelsen, idet bekendtgørelsen ikke regulerer muligheden for at få grundbetaling.

Naturstyrelsen anerkender Dansk Skovforenings kritik og bekymring med hensyn til forskelle i økonomiske rammevilkår mellem de enkelte skove, idet det kun er projekter, som er direktivimplementerende, der kan få grundbetaling uden tidsmæssig afgrænsning. Naturstyrelsen finder dog ikke, at forskellene i rammevilkårene vil betyde alvorlige konkurrencemæssige forskelle mellem de enkelte skove, idet studier viser, at det alt overvejende motiv for den enkelte landmand vil være herlighedsværdier og jagt, frem for egentlig produktion.

Ad. 5. Løvtræskrav

Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer bemærker, at der af vejledningen fremgår krav om udelukkende at anvende løvtræskulturer indenfor områder, hvor skovrejsning anvendes til implementering af vandrammedirektivet. Dette krav fremgår ikke af bekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer anfører ligeledes, at kulturer med nåletræarter kan have større optagelse af kvælstof end kulturer bestående udelukkende af løvtræ. Derfor foreslås det også, at åbne mulighed for tilskud til etablering af kulturer med nåletræarter indenfor hovedvandoplandene. Hvis der holdes fast i, at der kun kan søges tilskud til løv i hovedvandoplandene med reduktionsmål, vil dette kunne føre til, at der plantes løvtræer på arealer, der ikke er egnede hertil.

Naturstyrelsens bemærkninger

Det vil kræve en ændring af Landdistriktsprogrammet, hvis nåletræ skal tilføjes. Styrelsen vil i forbindelse med en kommende ændring af Landdistriktsprogrammet afdække muligheden for, at det igen skal være muligt at anvende nåletræ indenfor områder med indsatsbehov.

Nåletræ er i første omgang fravalgt ud fra biodiversitetshensyn, Naturstyrelsens og EU-Kommissionens ønske om flere hjemmehørende arter, styrket grundvandsdannelse og erhvervets ønske om en mere simpel ordning. Når der er givet mulighed for at tilplante med nåletræ udenfor områder med indsatsbehov, skyldes det et ønske om at opretholde en økonomisk attraktiv ordning - også i områder med lavere tilskudssats.

Ad. 6. Krav om pesticidfri drift og skånsom jordbearbejdning

Dansk skovforening, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Jægerforbund og Dansk Gartneri bemærker, at forbuddet mod anvendelse af pesticider og dybtgående jordbearbejdning kan vanskeliggøre/umuliggøre skovrejsning på særligt problematiske jorde.

Det foreslås, at der i bekendtgørelsen indføres en mulighed for dispensation fra pesticidforbuddet og at muligheden for anvendelse af dybdepløjning genovervejes.

Naturstyrelsens bemærkninger

Formålet med tilskudsordningen er gennem skovrejsningsprojekter at reducere landbrugets udledning af kvælstof til vandmiljøet. Naturstyrelsen finder på den baggrund, at brugen af pesticider bør begrænses mest muligt og tilskuddet til pesticidfri drift bør derfor opretholdes, men i en ny form.

Dybtgående jordbearbejdning kan medføre skader på fortidsminder, der ligger dybere end det hidtidige pløjelag. Selvom Naturstyrelsen sender alle skovrejsningssager i høring hos det lokale museum, vil der forsat være risiko for skader på de skjulte fortidsminder. Naturstyrelsen finder på den baggrund, at tilskuddet til skånsom jordbearbejdning bør opretholdes, men i en ny form.

I 2015 søgte ca. 80 % af ansøgerne om det kombinerede tilskud til pesticidfri drift og skånsom jordbearbejdning. Naturstyrelsen har på den baggrund vurderet, at de fleste projekter vil kunne gennemføres uden brug af pesticider og med skånsom jordbearbejdning. Styrelsen har valgt at bibeholde tilskuddet til pesticidfri drift og skånsom jordbearbejdning men af administrative grunde gøre tilskuddene obligatoriske og ændre på formen. Styrelsen gør i den forbindelse opmærksom på, at tilskuddet til pesticidfri drift og skånsom jordbearbejdning ikke er bortfaldet, men indeholdt i anlægstilskuddet.

Naturstyrelsen anerkender, at der i helt særlige tilfælde, hvor der ikke er andre muligheder for at bevare investeringen, kan dispenseres fra forbuddet mod brug af pesticider. Det kræver dog, at Naturstyrelsen skriftligt godkender dette forud for anvendelse af pesticider.

Som følge heraf indsættes en mulighed for dispensation i § 6, stk. 2: Naturstyrelsen kan vedrørende anvendelse af pesticider i særlige tilfælde dispensere fra stk. 1. Der kræves skriftlig godkendelse fra Naturstyrelsen forud for anvendelse af pesticider.

Ad. 7. Prioriteringskriterier

Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er svært at gennemskue effekten af de anførte prioriteringskriterier og vægtningen af disse i forhold til det enkelte projekt. Landbrug & Fødevarer anfører i forlængelse heraf, at dette tydeliggøres i

vejledningen. Det bør derfor overvejes, om dette kan beskrives nærmere i bilag til bekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer bemærker ligeledes, at den høje vægtning af beliggenhed indenfor et hovedvandopland kan medføre en geografisk skæv fordeling af projekterne. Det anføres, at der med baggrund i den kortlægning, der blev færdiggjort i 2015 over nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) inden for OSD-områderne, bør overvejes, om ordningen skal målrettes disse områder ved, at prioritere en beliggenhed inden for NFI-områderne og dermed sikre en effekt i forhold grundvandet. Dette kan gøres ved, at vægte NFI-områder højere end andre områder.

Landbrug & Fødevarer anfører også, at skovrejsning er et kvælstofvirkemiddel, der er hensigtsmæssigt at anvende der, hvor der ikke findes oplagte muligheder for at anvende målrettede virkemidler, der øger retentionen i forhold til overfladevand. Skovrejsning bør således primært prioriteres i områder, hvor det er nødvendigt med fladeløsninger. Landbrug & Fødevarer finder på den baggrund, at skov er et godt virkemiddel, hvor der skal gøres en grundvandsindsats. Det henstilles, at prioriteringskriterierne gentænkes, således at drikkevands- og grundvandsbeskyttelsen vægtes højere – ikke mindst i lyset af skovrejsningens værdi i forhold til grundvandsbeskyttelse.

Dansk Skovforening har ligeledes stillet spørgsmål ved, hvordan omkostningseffektiviteten (pris pr. kg kvælstofreduktion) beregnes. Endvidere er særligt prioriteringen om integration af klimatilpasningshensyn i § 5, stk. 1, nr. 4, [nu § 10, stk. 1, nr. 4], vanskelig sammenlignelig endside målbar. Såfremt der på et tidspunkt måtte opstå bevillingsmangel vil valget i § 5, stk. 3, [nu § 10, stk. 4], (i det tilfælde, hvis flere ansøgninger opnår samme antal point) prioriteres ansøgningerne efter størrelsen af skovrejsningsarealet, kunne komme i konflikt med sig selv.

Naturstyrelsens bemærkninger

Prioriteringskriterierne og vægtningen af disse kriterier fremgår af bekendtgørelsens § 10. Der medtages ikke yderligere bilag til bekendtgørelsen. I vejledningen til bekendtgørelsen er prioritetskriterierne og vægtningen uddybet.

Som ovenfor anført under punkt 4, er der foretaget en ændring således, at prioriteringen sker på delvandoplandsniveau med kvælstofreduktionsmål, og ikke på hovedvandoplandsniveau.

Naturstyrelsen anerkender, at den høje vægtning af beliggenhed indenfor et delvandopland med indsatsbehov kan medføre en skæv geografisk fordeling af projekterne. Bekendtgørelsen om tilskud til privat skovrejsning er tilpasset således, at den medvirker til at understøtte implementeringen af Fødevare- og landbrugspakken via reduktion i kvælstof (overfladevand) indenfor delvandoplande med indsatsbehov. Formålet med prioriteringskriteriet er derfor først og fremmest at sikre, at der sker en reduktion indenfor disse områder. Dette hensyn vægtes derfor højere end hensynet til geografisk jævn fordeling.

Naturstyrelsen opfatter, ligesom Landbrug & Fødevarer, skovrejsning som et velegnet virkemiddel til sikring af drikkevand og grundvand. Styrelsen har valgt at anvende områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsområder til almene vandværker som prioriteringskriterie i henhold til beskyttelsen af grundvand og drikkevand. NFI områderne

udpeges indenfor disse områder og er dermed indeholdt i prioriteringen. De særlige drikkevandsområder og indvindingsområderne til de almene vandværker har været anvendt som prioriteringskriterie i de tidligere ordninger. Skovbrugskonsulenterne kender derfor disse udpegninger, og styrelsen finder det derfor hensigtsmæssigt overfor erhvervet at bibeholde dette prioriteringskriterie.

Naturstyrelsen finder, at brugen af skovrejsning som kvælstofvirkemiddel ikke bør begrænses til områder, hvor det er nødvendigt med fladeløsninger i henhold til grundvand. Det er Styrelsens opfattelse, at der ikke er risiko for konflikter mellem skovrejsning og de målrettede virkemidler i forhold til overfladevand. Skovrejsning sker i tæt dialog med kommunerne og der ses ikke problemer i denne retning. Skulle der i modsat fald opstå problemer om dette, vil styrelsen genoverveje muligheden for målretning via prioritering.

Naturstyrelsen har med den nye målrettede tilskudsordning skåret antallet af prioriteringskriterier kraftigt ned og målrettet dem kvælstofreduktion. Naturstyrelsen finder, at de nye prioriteringskriterier, som for størstedelen er baseret på tilgængeligt kortmateriale, fremstår gennemskuelige og målrettede. Kortgrundlaget vil fremgå af bilag til vejledningen eller med angivelse af link i vejledningen. Vægtningen betyder, at projekter beliggende indenfor delvandoplande med indsatsbehov vil blive prioriteret før projekter beliggende indenfor delvandoplande uden indsatsbehov.

Omkostningseffektiviteten fremkommer ved, ud fra retentionskortet, at fastlægge hvilke projekter der har lavest retention pr. ha. Da udgifterne i anlægsomkostningerne til tilplantningerne er faste standardomkostninger, kan tilplantning i områder med lav retention betragtes som værende mere omkostningseffektive i forhold til områder med høj retention.

Naturstyrelsen medgiver, at kriteriet § 5 stk.1 nr. 4, [nu § 10, stk. 1, nr. 4], vedrørende klimatilpasning, kan være vanskeligt at sammenligne og er umiddelbart ikke målbar. På hjemmesiden www.klimatilpasning.dk kan de enkelte kommuners klimatilpasningsplaner fremsøges. Ud fra disse planer kan kommunen i forbindelse med den kommunale sagsbehandling vurdere, om projektet kan medvirke til at implementere handleplanerne.

Naturstyrelsen er enig i, at § 5, stk. 3 [nu § 10, stk. 4] kan komme i konflikt med sig selv i det tilfælde der er bevillingsmangel. Såfremt flere ansøgninger opnår samme antal point, vil det største skovrejsningsareal blive prioriteret. Men hvis det største areal ikke kan rummes inden for den afsatte beløbsramme til tilskudsordningen, kan skovrejsningsprojektet ikke opnå tilskud. Ligeledes vil der ikke ske afløb for de afsatte midler i ordningen. Derfor er der i bekendtgørelsen indføjet § 10, stk. 3, at såfremt en ansøgning efter prioritering ikke kan rummes inden for beløbsrammen, jf. § 12, men hvor beløbsrammen ikke er brugt, kan Naturstyrelsen fastsætte nærmere vilkår og frister for tilbud om tilpasning af ansøgning. Det fremgår af stk. 4, at såfremt flere ansøgninger opnår samme antal point, prioriteres ansøgningerne efter størrelsen af skovrejsningsarealet.

Ad. 8. Offentlig adgang i skove under 5 ha

Friluftsrådet beklager, at der i bekendtgørelsen ikke er medtaget regel om, at når den nedre grænse nedsættes fra 5 ha til 2 ha, så skal der i disse nye små skove gælde samme adgangsregler for offentligheden som svarende til arealer større end 5 ha. Denne anbefaling er

enslydende med anbefalingen fra Skovpolitisk udvalg. Dette skyldes princippet om, at når der anvendes offentlige tilskudsmidler til privat skovrejsning, så skal det komme den brede offentlighed til gavn i form af gode adgangsmuligheder til skovene. Friluftsrådet henstiller til, at man følger anbefalingen fra Skovpolitisk udvalg.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturbeskyttelsesloven regulerer den offentlige adgang til skove. I Naturbeskyttelsesloven skelnes der mellem adgangsregler for offentligheden i skov over og under 5 ha. I skove under 5 ha har skovejeren mulighed for at regulere adgangen via skiltning. De 5 ha er efter Naturstyrelsens opfattelse valgt som et kompromis mellem den brede befolknings ønsker til adgang til naturen og skovejerenes ønske om at sikre privatlivets fred. Styrelsen er enig i de overvejelser, der ligger bag bestemmelserne i Naturbeskyttelsesloven. Styrelsen finder herudover, at den friluftsmæssige værdi i skove under 5 ha er begrænset. Styrelsen finder således ikke grund til at regulere området udover den regulering, der er i Naturbeskyttelsesloven.

Ad. 9. Øvrige bemærkninger fra Naturstyrelsen

I bekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, fremgår det, at *ansøgninger om tilskud til privat skovrejsning, der opfylder betingelserne i § 4, prioriteres efter følgende kriterier:*

1) Beliggenhed indenfor delvandoplande med kvælstofreduktionsmål, der fremgår af bilag 1, jf. dog stk. 5. I § 10, stk. 5, fremgår det, at Naturstyrelsen bemyndiges til at revidere bilag 1. Nyt bilag offentliggøres på Naturstyrelsens hjemmeside. Ved offentliggørelse af et revideret bilag, er tidspunktet for tilsagn til tilskud afgørende for, hvilket bilag, der skal anvendes ved behandling af en konkret ansøgning. Årsagen til, at styrelsen kan revidere bilaget i bekendtgørelsen skyldes, at der er planlagt udstedelse af nye vandplaner, hvilket kan have betydning i forhold til muligheden for retten til grundbetaling – se styrelsens bemærkninger under punkt 4. Det må derfor forventes en ændring i mål for kvælstofreduktion i de enkelte delvandoplande. Dette kan have betydning i forhold til prioriteringen af projekter. Det er ligeledes præciseret, hvornår bilag 1 og et revideret bilag skal anvendes. Vurderingsgrundlaget overgår fra bilag 1 til revideret bilag, når nye vandplaner er offentliggjort på Naturstyrelsens hjemmeside inden der gives tilsagn om tilskud. Hvis der ikke offentliggøres revideret bilag på Naturstyrelsens hjemmeside inden der gives tilsagn, skal vurderingen foretages efter bilag 1 i bekendtgørelsen. Det er derfor vigtigt, at ansøgere og andre relevante parter holder sig orienteret på Naturstyrelsens hjemmeside. Der vil ligeledes være nærmere oplysning om dette i vejledningen.

Under kapitel 2 om forpligtigelser, § 5, indsættes forpligtigelser omkring skovens opbygning, herunder at skoven skal leve op til skovlovens bestemmelser vedrørende bæredygtig skovdrift, åbne arealer, arrondering og helhedsbetragtninger for skoven.

Det er i § 7, nr. 3, indsat ordet ”mindst” således at det står: *at der ved såning er et plantetalskrav på mindst 2000 pr. ha og planterne er sprunget ud i deres anden vækstsæson.* Det var en fejl, at ordet ikke var indføjet. I § 7, nr. 1 og 2 er der også et anført ”mindst”.

Det skal bemærkes, at Naturstyrelsen fra 1. juli 2016 bliver delt i to: Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA), og Naturstyrelsen (NST). Der kan læses mere om delingen på www.nst.dk/opdeling. Som følge af delingen af Naturstyrelsen, er der i bekendtgørelsens § 21

indføjet følgende: *De opgaver og beføjelser, der i denne bekendtgørelse er tillagt Naturstyrelsen, overgår fra 1. juli 2016 til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning.* Der er således taget højde for, at ordningen med tilskud til privat skovrejsning fra 1. juli 2016 overgår til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning.

Kommentarer i forhold til de enkelte bestemmelser, som ikke er behandlet i ovenfor

§	Høringssvar	NST kommentar	Bemærkning
§ 2, nr. 2: Naturstyrelsen kan efter reglerne i denne bekendtgørelse yde tilskud til: 2) Opsætning, vedligehold og nedtagning af kulturhegn med det formål, at afværge skader fra vildt.	Danmarks Jægerforbund: Vildtet skal sikres den størst mulige frie bevægelighed. Derfor ønskes så få hegn som muligt. Men i erkendelse af, at der på mange lokaliteter opleves vildtskader i et uacceptabelt omfang, kan det her være nødvendigt at etablere kulturhegn omkring skovrejsningsområdet. For at reducere kulturhegnets effekt, som barriere for vildtet, bør der tilføjes et krav om at den enkelte hegning maksimalt må have en længde eller brede på 200 meter.	I forbindelse med skovrejsning er vildtbid den hyppigste årsag til mislykkede kulturer, på grund af manglende eller dårligt vedligeholdte hegn. Naturstyrelsen anser det derfor som værende et centralt element i kulturetableringen, at der etableres hegn om kulturen. Tilskuddet til hegn indeholder også tilskud til nedtagning af hegn, når planterne er nået over bidhøjde. Styrelsen angiver i vejledningen at den enkelte indhegning i almindelighed ikke bør overstige 5 ha. Ved hegninger over 5 ha. er styrelsen indstillet på at yde tilskud til ekstra hegnslængder, der er nødvendige for at begrænse størrelsen af de enkelte indhegninger til ca. 5 ha. Naturstyrelsen anser dette som tilstrækkeligt i forbindelse med sikring af vildtets frie bevægelighed.	
§ 4, stk. 4: Naturstyrelsen kan i et tilsagn fastsætte yderligere tilskudsvilkår.	Landbrug & Fødevarer: Det bør fremgå af bekendtgørelsen hvilke supplerende tilskudsvilkår, der kan fastsættes, så det er klart for ansøger inden der søges.	Der kan ikke udtømmende oplistes hvilke yderligere vilkår, der kan fastsættes i et tilsagn. Det kan være forskelligt fra sag til sag, herunder eventuelle andre myndigheders vilkår, som kan indgå som et vilkår for tilskud til privat skovrejsning.	§ 4, stk. 4, er i den endelige bekendtgørelse rettet til § 8.
§ 7: Tilskud ydes inden for et beløb, der fastsættes på finansloven. Tilskudssatser fastsættes nærmere af Naturstyrelsen. Det	Landbrug & Fødevarer: Det fremgår, at tilskud ydes inden for et beløb, der fastsættes på finansloven. Det bør i stedet præciseres, at der til ordningen er afsat en pulje på 10 mio. kr. under	En afsat pulje præciseres ikke i bekendtgørelsen. Tilskudsrammen fastsættes i finansloven og vil fremgå af vejledningen. Der anvendes af hensyn til	§ 7 er i den endelige bekendtgørelse rettet til § 12.

beløb, der fastsættes for det enkelte år, kan opdeles i flere ansøgningsrunder, som fastsættes nærmere af Naturstyrelsen.	<p>det danske landdistriktsprogram.</p> <p>Det fremgår endvidere ikke tydeligt af bekendtgørelse, eller vejledning om der er tale om standardomkostninger, eller om maksimumssatser, hvor der efterfølgende skal indsendes faktura.</p>	begrænsning af de administrative udgifter altid standardomkostninger. Dette præciseres i vejledningen.	
<p>§ 10, stk. 2: Det er en betingelse for godkendelse af projektet, 1) at der for løvtræsbevoksninger og løvskovbryn plantes mindst 4.000 levende planter pr. ha. 2) at der for nåletræsbevoksninger plantes mindst 2.800 levende planter pr. ha. 3) at der ved såning er et plantetalskrav på 2.000 pr. ha og at planterne er sprunget ud i deres anden vækstsæson. 4) at vilkår i tilsagn er opfyldte.</p>	<p>Landbrug & Fødevarer: Det bør fremgå tydeligt om plantetallet på 2000 ved såning gælder for både nål og løv. Det foreslås, at formuleringen ”sprunget ud” erstattes med ”er i vækst”.</p> <p>Danmarks Jægerforbund: Kravet om mindst 4.000 levende planter pr. ha for løvtræsbevoksninger og løvskovsbryn syntes højt, set i forhold til 2.800 levende planter pr. ha for nåletræsbevoksninger, eller 2.000 planter etableret ved såning.</p>	<p>Der kan udelukkende opnås tilskud til såning af løv og løvskovbryn. Formuleringen er derfor kun rettet mod løv og løvskovbryn.</p> <p>Formuleringen ”sprunget ud” er i overensstemmelse med teksten i Landdistriktsprogrammet og vurderes som et godt parameter til vurdering af, hvorvidt plantetallet er opfyldt ved en eventuel kontrol.</p> <p>Plantetallene i tilskudsordningerne er for løvtræer sat op fra 3500 til 4000 i forbindelse med tilskudsrunder for 2016. De øvrige plantetal er fastholdt. Tilstrækkeligt plantetal er nødvendigt for at opnå tilstrækkelig kultursikkerhed, kvalitet og selektionsmuligheder. Når plantetallet for de forskellige tilskudsgrupper er forskelligt skyldes det forskelle i, hvor mange planter det vurderes er tilstrækkeligt for at opnå ovenstående. Naturstyrelsen anser de nuværende plantetal for tilstrækkelige til at opnå et tilfredsstillende resultat. Med bortfald af 2. rate og de deraf følgende kvalitative krav, er det styrelsens opfattelse, at det er vigtigt at fastholde et tilstrækkeligt højt plantetal.</p>	§ 10, stk. 2, er i den endelige bekendtgørelse rettet til § 7.
§ 12, stk. 2: For tilbagebetaling af tilskud gælder EU	Landbrug & Fødevarer: Det er uklart, hvad en kontrol kan indebære og	Bekendtgørelsen er præciseret i § 17, hvoraf det fremgår, at Naturstyrelsen træffer	§ 12, stk. 2 er i den endelige bekendtgørelse

reglerne, jf. note 1.	<p>hvilke overtrædelser, der leder til hvilke sanktioner.</p> <p>Det er for ukonkret blot at skrive ”For tilbagebetaling af tilskud gælder EU reglerne, jf. note 1.” Da det hverken i bekendtgørelse eller vejledning er beskrevet, hvordan kontrollen og sanktionering vil foregå, så bør det uddybes, så ansøgere kan forberede sig herpå.</p>	<p>afgørelse om nedsættelse og tilbagebetaling af tilskud, sanktioner samt bortfald af tilsagn i medfør af EU reglerne, jf. note 1.</p> <p>Af note 1 fremgår det, hvilke EU-retlige regler der er gældende og vil som udgangspunkt ikke egne sig til en nærmere gengivelse i bekendtgørelsen. Det er i noten ligeledes anført, at de anførte forordninger er umiddelbart gældende i hver medlemsstat. Det betyder også, at en eventuel gengivelse af EU-retlige bestemmelser i bekendtgørelsen udelukkende vil være begrundet i praktiske hensyn og vil ikke berøre forordningernes umiddelbare gyldighed i Danmark.</p> <p>I § 17 i bekendtgørelsen fremgår det, at kontrol med overholdelse af bekendtgørelsens bestemmelser føres af Naturstyrelsen efter § 9 i lov om Landdistriktsfonden. Dette er en ændring som følge af ændring i bekendtgørelsens indledende del.</p>	rettet til § 18.
§ 14: Afgørelser truffet efter denne bekendtgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.	<p>Landbrug & Fødevarer: Det betragtes som væsentligt for retssikkerheden, at afgørelser kan påklages. Det er derfor problematisk, at klageadgangen jf. § 14 er afskåret for ordningen, og det er væsentligt, at berørte parter fortsat er opmærksomme på, at der gælder en lovbestemt adgang til at klage til Miljø- og Fødevareministeriet i ministeriets egenskab af tilsynsmyndighed med underordnede styrelser for så vidt angår fejl ved sagsbehandlingen, herunder overholdelse af forvaltningsretlige principper.</p>	<p>Det er i § 11, stk. 2, i lov om Landdistriktsfonden hjemlet, at Miljø- og Fødevareministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.</p> <p>Det fastholdes, i lighed med tidligere bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning, at afgørelser, der er truffet i medfør af tilskudsordningen, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.</p>	§ 14 er i den endelige bekendtgørelse rettet til § 20.

<p>Overskrift til bilag 1: Foreløbig fordeling af N-vådområdeindsatsen til hovedvandoplande, ton N</p>	<p>Landbrug & Fødevarer: Overskriften på bilaget er fejlagtigt ”Foreløbig fordeling af N-vådområdeindsatsen”. Der skal i stedet stå ”Foreløbig fordeling af de overordnede kvælstofreduktionsmål”. Mht. til formuleringen ”Foreløbig”, bør det præciseres, om der fortsat kan ske ændringer i fordelingen og i givet fald hvornår dette vil gælde fra.</p>	<p>Det skal bemærkes, at bilag 1 er ændret fra at omfatte hovedvandoplande med kvælstofreduktionsbehov til delvandoplande med kvælstofreduktionsbehov. Se nærmere om begrundelsen for ændringen under punkt 4 og 9.</p> <p>Bilaget skal anvendes som en geografisk udpegning af områder, hvor der er et indsatsbehov i forhold til kvælstof.</p> <p>Der kan ske ændringer i fordelingen, og Naturstyrelsen bemyndiges til at revidere bilag 1 i bekendtgørelsen – se nærmere herom ovenfor under styrelsens bemærkninger under punkt 9. Under samme punkt fremgår også, hvornår en ny fordeling vil skulle anvendes ved behandlingen af de konkrete ansøgninger.</p>	
--	--	--	--